

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
2744-15

meddelad i Stockholm den 3 juni 2016

KLAGANDE

Polismyndigheten
Box 12256
102 26 Stockholm

MOTPART

AA

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Sundsvalls dom den 10 april 2015 i mål nr 257-15

SAKEN

Tillstånd att inneha skjutvapen

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Hovrätten över Skåne och Blekinge dömde den 30 mars 2004 AA för försök till dråp, stöld och tillgrepp av fortskaffningsmedel samt bestämde påföljden till fängelse i tre år. Brotten hade begåtts den 19 augusti 2003.

Dok.Id 170239

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

Mål nr
2744-15

Polismyndigheten beslutade den 1 november 2013 att avslå en ansökan från AA om tillstånd att inneha två kulgevär och ett hagelgevär för jakt. Polismyndigheten ansåg att han p.g.a. de brott som han gjort sig skyldig till inte var lämplig att inneha skjutvapen.

AA överklagade till Förvaltningsrätten i Falun som fann att det på den av Polismyndigheten anförda grunden inte var motiverat att det skulle gå ytterligare tid innan AA kunde betros med vapen. Förvaltningsrätten konstaterade vidare att det inte framgick om det fanns andra hinder för att bevilja det sökta tillståndet. Förvaltningsrätten upphävde därför Polismyndighetens beslut och visade målet åter till myndigheten för fortsatt handläggning.

Kammarrätten i Sundsvall avslog Polismyndighetens överklagande dit. Kammar-rätten ansåg i likhet med förvaltningsrätten att de begångna brotten i sig inte var tillräckliga för att vägra det sökta tillståndet samt att det fick ankomma på Polis-myndigheten att pröva om det fanns andra skäl mot tillstånd.

YRKANDEN M.M.

Polismyndigheten yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen upphäver kammar-rättens och förvaltningsrättens domar och fastställer myndighetens beslut. Polismyndigheten anför bl.a. att AA med hänsyn till vad som framkommit om brottsligheten inte kan anses vara lämplig att inneha skjutvapen.

AA anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. att det nu har gått tillräckligt lång tid sedan brotten begicks för att han ska kunna beviljas tillstånd att inneha skjutvapen.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**Vad målet gäller**

Frågan i målet är om den omständigheten att en person har gjort sig skyldig till försök till dråp i sig utgör hinder för att meddela honom tillstånd att inneha skjutvapen när det har förflutit mer än tio år sedan brottet begicks.

Rättslig reglering m.m.

Av 2 kap. 4 § vapenlagen (1996:67) framgår att en enskild person får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen endast om han eller hon behöver vapnet för ett godtagbart ändamål. Vidare gäller enligt 5 § att sådant tillstånd får meddelas endast om det skäligen kan antas att vapnet inte kommer att missbrukas.

Kravet på att det ska kunna antas att vapnet inte kommer att missbrukas innebär att det måste kunna förutsättas att sökanden inte utgör en fara för sig själv eller för allmän ordning och säkerhet (prop. 1995/96:52 s. 35).

Allmänna råd om bl.a. de lämplighetskrav som bör ställas på den som ska beviljas vapentillstånd finns i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen (RPSFS 2009:13, FAP 551-3).

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

För att tillstånd att inneha skjutvapen ska meddelas krävs alltså enligt 2 kap. 5 § vapenlagen att det skäligen kan antas att vapnet inte kommer att missbrukas. Detta innebär att vapentillstånd endast ska beviljas den som är lämplig att inneha skjutvapen, dvs. den som uppfyller de krav på laglydnad, omdöme och pålitlighet som bör ställas på en innehavare av sådana vapen (jfr HFD 2015 ref. 20).

Prövningen av sökandens lämplighet kräver att en helhetsbedömning görs av den sökandes förhållanden. Av lagtexten framgår att prövningen ska vara framåt-

syftande, dvs. det ska kunna antas att vapnet inte kommer att missbrukas i framtiden.

Polismyndigheten har avslagit AAs ansökan om tillstånd att inneha skjutvapen med hänvisning till att han drygt tio år tidigare gjort sig skyldig till bl.a. försök till dråp. Frågan är om myndigheten haft fog för att av det skälet vägra honom vapentillstånd.

Att den som gjort sig skyldig till viss brottslighet under ett antal år efter det att brottet begicks inte kan anses vara lämplig att inneha skjutvapen framstår som klart. Hur lång tid som måste förflyta innan det alls kan bli aktuellt att i ett sådant fall bevilja en sökande vapentillstånd beror bl.a. på brottets art och svårighetsgrad. De ovan nämnda allmänna råden från Rikspolisstyrelsen kan därvid tjäna som vägledning vid bedömningen.

I de allmänna råden anges att en sökande som har gjort sig skyldig till ett brott med ett inte ringa inslag av våld eller hot i regel inte bör meddelas vapentillstånd förrän tre till fem år efter det att den brottsliga gärningen begicks. I fall av kriminalitet där vapen kommit till användning bör i regel omkring fem år ha förflutit och när det gäller synnerligen allvarlig brottslighet, t.ex. grovt rån, bör tillstånd vara uteslutet under ännu längre tid.

Vid bedömningen bör enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening brottsrubriceringen inte vara ensamt utslagsgivande. Av betydelse är också gärningens allvar och de omständigheter under vilka brottet begicks (se RÅ 1994 ref. 20), t.ex. om skjutvapen användes, om det rörde sig om ett enstaka brott eller upprepad brottslighet samt om brottsligheten bedrivits yrkesmässigt eller annars varit särskilt grov eller hänsynslös. För att avgöra om tillräckligt lång tid har förflutit sedan den brottsliga gärningen begicks bör även vägas in om sökanden varit frihetsberövad under en stor del av tiden efter brottet.

Mål nr
2744-15

AA har gjort sig skyldig till försök till dråp. Utgångspunkten måste vara att det krävs att avsevärd tid förflyter innan det kan bli aktuellt att bevilja en person som har begått ett sådant brott tillstånd att inneha skjutvapen. Beroende på omständigheterna kan det vara motiverat att även efter en så pass lång tid som tio år efter det att gärningen begicks vägra vapentillstånd. När det gäller det nu aktuella fallet kan konstateras följande.

Av hovrättens dom framgår att AA åsamkat en annan person livshotande skador genom att slå denne i huvudet tre gånger med en hammare. Gärningen föregicks av att AA blev angripen på ett sådant sätt att han inledningsvis hade rätt att använda våld i nödvärn. Angreppet hade dock upphört när AA utdelade hammarslagen. Enligt hovrätten hade gärningen karaktär av ett plötsligt impulsgenombrott och det var fråga om ett mycket hastigt händelseförlopp.

Förutom för försök till dråp dömdes AA för stöld och tillgrepp av fortskaffningsmedel. Samtliga brott begicks under ett och samma dygn. För den samlade brottsligheten dömdes AA till ett fängelsestraff som vid tidpunkten för Polismyndighetens beslut sedan länge var avtjänat. Det har inte kommit fram att han därefter har gjort sig skyldig till nya brott och han var inte heller före den nu beskrivna händelsen dömd för något brott.

Med hänsyn till vad som kommit fram om de omständigheter under vilka gärningarna begicks, den tid som förflutit sedan dess samt att brottsligheten framstår som en engångsföreteelse, finner Högsta förvaltningsdomstolen att brotten i sig inte hindrar att AA vid tidpunkten för Polismyndighetens beslut kunde anses vara lämplig att inneha skjutvapen. För att vapentillstånd ska kunna meddelas måste dock prövas om det finns andra omständigheter som utgör hinder för att bevilja tillstånd. Det ankommer på Polismyndigheten att som första instans göra den prövningen.

Mål nr
2744-15

Överklagandet ska därmed avslås.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Margit Knutsson, Kristina Ståhl, Per Classon och Leif Gäverth.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Karin Hansson.

Förvaltningsrätten i Faluns dom den 16 januari 2015 i mål nr 5299-13
Polismyndighetens beslut den 1 november 2013, diariernr 2000V01-Av-551-
04008/2013